

KIRJEKYŲHKYNEN

ALEXANDRE
DUMAS

KARISTO

50P

KARISTON 50 P:IN ROMANEJA N:o 85

KIRJEKYVHKYNNEN

(LA COLOMBE)

KIRJOITTANUT

ALEXANDRE DUMAS

RANSKANKIELESTÄ SUOMENTANUT

JOEL LEHTONEN

KUSTANTAJA

ARVI A. KARISTO, HÄMEENLINNA

näköispainos ntamo 2012

ISBN 978-952-215-307-4

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

www.ntamo.net

HÄMEENLINNA 1916
O.Y. HÄMEENLINNAN UUSI KIRJAPAINO

I

Toukokuun 5 p:nä 1637.

Kaunis kyyhkynen, hopeahöyhen, mustasepel, punajalka, koska sinusta vankilasi tuntuu niin kolkolta, että uhkaat surmata itsesi sen ristikoita vasten, niin annan sinulle vapautesi.

Mutta koska epäilemättäkin tahdot minut jättää vain päästäksesi takaisin jonkun toisen henkilön luo, jota rakastat enemmän kuin minua, on minun tehtäväni osoittaa sinut syyttömäksi viikon kestäneeseen poissaoloon kotoasi.

Todistan siis, että aikomukseni oli antaa sinun maksaa elinkautisella vankeudella se palvelus, jonka sinulle tein: niin itsekäs on ihmissydän, ettei se osaa mitään hyvää tehdä vaatimatta palkkiota, useinpa kaksin verroin suurempaa kuin hänen tekonsa ansaitsee.

Lähde siis, armas airut, lähde sinne, mistä tulit, ja vie anteeksipyyntöni sille miehelle tai naiselle, joka sinua matkain takaa kutsuu, ja jota sinä silmin etsit, vaikka matka lie pitkä. Kirje, jonka siipeesi kiinnitän, on uskollisuutesi turvakirja.

Jää hyvästi, vielä kerran; ikkuna aukeaa, taivas sinua odottaa . . . Hyvästi!

II

Toukokuun 6 p:nä 1637.

Kiitokset teille, ken olettekin, joka annoitte minulle takaisin ainoan toverini; mutta, saatte nähdä, teidän hurskas tekonne saa palkintonsa: ikäänkuin olisi tuo suloinen airut, joka toi minulle kirjeenne, ymmärtänyt, että minun tulee kiittää teitä ja että ainoa pelkoni, koska en tiedä, missä asutte, oli, että moittisitte minua kylmäkiskoisuudesta, niin valtasi sen luonani sama rauhattomuus kuin sen oli teidänkin halussanne vallannut.

Eilispäivänä: sen paluu oli pelkkää iloa kohdata jälleen minut; mutta tänä aamuna, — katsokaa, miten häilyvä sen mieli on! — tänä aamuna: minä en riittänyt sille enää; se sysii nokallaan ja siivillään, ei häkkinsä säleihin, sillä koskaan ei se ole ollut häkissä, vaan ikkunaruutuihini; se ei tahdo enää olla yksinään minun; se tahtoo olla meidän molempien.

Olkoon siis niin; vastoin monien mielipidettä arvelen, että ihminen kartuttaa kaksin verroin omaisuuttansa, josta sallii osan toisillekin. Meillä on siis tästä lähtien kaksi Iristä; ja huomatkaa, että minä annoin sille nimen *Iris* varmaankin aavistaen, että siitä tulisi kerran meidän lähettiiläämme: teidän Iriksenne, joka tuo teille minun kirjeeni, minun Irikseni, joka tuo minulle kirjeet teiltä; sillä minä toivon, että tokihan suvainnette sanoa minulle, minkä palveluksen olette hänelle tehnyt ja kuinka hän teidän käsiinne joutui?

Teitä ehkä kummastuttaa, että minä näin muutta mutkitta ja aivan heti olen niin avomielinen teille, te tuntematon ystävä tai ystävätär. Mutta te olette

varmaan hyvä, koska minulle lähetitte takaisin kyyhkyseni; ja sitäpaitsi lähetitte sen keralla kirjeen, joka ilmaisee, että henkilö, joka sen kirjoitti, on älykäs ja hyvin sivistynyt; ja ovathan kaikki jalot sydämet sisaria, kaikki ymmärtäväiset sielut veljiä; kohdelkaa siis minua veljenä tai sisarena, miten vaan haluatte, sillä minä kaipaen nimittää jotakuta tuolla veljen tai sisaren nimellä, jota en ole antanut kenellekään.

Iris, kaunis ystäväni, sinä palaat nyt sinne, josta tulitkin; ja sano hänelle, joka lähetti sinut takaisin minulle, että minä lähetin nyt sinut jälleen hänen luokseen, ystävän tai ystävättären; voit lisätä, että mieluummin lähettäisin kai *ystävättären* luo.

Lähdehän siis, Iris, ja muista, että odotan sinua.

III

Samana päivänä, Angelus-soiton jälkeen.

Siskoni:

Ettehän soimaa Iristä ettekä minua? Minä en näet ollut huoneessani, kun airuenne saapui; mutta ikkuna oli auki, ottaen vastaan iltatuulen ensimmäisiä henkäyksiä. Iris tuli sisään, ja ikäänkuin tuo suloinen pikku olento olisi ymmärtänyt, että sillä oli kirje annettavana ja vastaus tuotavana, se odotti kärsivällisesti palaamistani, ja kun huoneeseeni astuin, lensi se olalleni hyllyltä, jonne se oli asettunut...

Oi, syöksyessäni alas kautta inhimillisen suuruuden monien eri asteitten olen tieni kahden puolen kohdannut kyllin sekä surullisia että iloisia mielenliikutuksia. Mutta mikään ei ole ollut surullisempi sitä, jonka tunsin valtaavan itseni, kun lähettäessäni

takaisin kyyhkysenne, tuon, jonka nimeä en edes silloin tiennyt, — enteellistä nimeä, sanoitte itse, — kun silloin luulin eroavani siitä ainaiseksi; ja mikään ei ole ollut iloisempi kuin se tunne, kun luultuani siitä ainaiseksi eronneeni näin sen jälleen huoneesani ja tunsin sen raikkaan siiven hivelevän poskeani, sen olalleni asettuessa.

Oi Jumalani! sinulla on siis ihmiselle, tuolle kaiken ympäröivän ainaiselle orjalle, hallussasi hetken olosuhteista johtuvia iloja ja suruja! ja mies, joka ei itkenyt menettäessään melkeinpä kokonaisen kuningaskunnan, joka ei värähtänyt piilun huiskeessa, joka kaatoi päitä hänen ympärillään, hän itkee kerran nähdessään linnun katoavan ilmojen etäisyyteen; hän värähtää kuullessaan suhinan, jonka kyyhkysen nopsain siipien sulat luovat! Se on sinun salaisuutesi, Jumalani! ja sinä tiedät, onko jumalallisilla salaisuuksillasi nöyrympää ja hartaampaa ihailijaa kuin hän, joka tällä hetkellä kumartuu maahan sinun jumalallisen Poikasi ristin juureen kiittääkseen ja ylistääkseen sinua!

Näin sanoin minä itsekseni nähdessäni jälleen pikku kyyhkysen, jonka luulin jo kadottaneeni, jo ennen kuin luin kirjeenkään, jonka se minulle toi.

Ja sitten kuin sen luin, vaivuin syviin unelmiin.

— Miksikä, kysyin itseltäni, miksi minä, haaksirikkoutunut raukka, joka luulin jo tehneeni sovinnon myrskyn ja veljesliiton kuoleman kanssa; miksi takerrun, valtameren äärettömyyteen kadonnut, tähän häilyvään parruun, ehkä viimeiseen jätteeseen jostakin purresta, joka murskautui niinkuin minunkin ja jonka paremminkin sattuma kuin Sallimus lähistölteni ajaa? Enköhän, jos annan johtaa itseni toivoon,

enköhän samalla anna johdattaa itseäni kiusaukseenkin? Oliko minulla siis, itse tietämättäni, vielä jokin vaatteeni lieve oven raossa, joka aukenee maailmaan, ja enkö ollut, niinkuin jo luulin, täydellisesti tempautunut irti maan kaikista turhuuksista ja harhakuvista?

Siinä oli, kuten näette, sisareni, laaja aihe uneksia ja aprikoida: Jumala pääni yläpuolella, kuilu jalkaini edessä, ympärilläni maailma, jota en enää nähnyt, koska suljin silmäni, jota en enää kuullut, koska suljin korvani, mutta jonka yhtäkkiä alan kuulla pauhaavan kuin ennenkin ja näen uudestaan pyörteissä kiertävän, jos minä varomaton vaan avaan korvani ja silmäni.

Mutta ehkäpä näen mielikuvissani loitommalle todellisuutta; ehkäpä olen korottanut pikku asian, joka on vailla kantavuutta, suurtapauksen arvoon.

Pyydätte pientä kertomusta, siskoni; sen saatte.

Viikko sitten istuin puutarhassa ja lueskelin; tahdotteko tietää, mitä kirjaa lueskelin, siskoni? Luin tuota rakkauden, uskonnon ja runouden aarretta, jonka nimi on „*Pyhän Augustinuksen tunnustukset*“. Minä luin, ja ajatukseni olivat täydellisesti sulautuneet tuon autuaan piispan ajatuksiin, jonka äiti oli pyhä nainen ja josta itsestään kerran tuli pyhimys.

Yhtäkkiä kuulen pääni päältä aivan kuin siipien suhinaa; luon silmäni ylös, ja jalkaini juureen syöksyy, anoen apuani, kyyhkynen, varpushaukan niin ankarasti ahdistama, että siltä oli jo jäänyt joku höyhen petolinnun kynsiin ja nokkaan.

Jumala, jonka majesteetille varpunen, joka maaahan putoaa, on samanarvoinen kuin valtakunta, joka sortuu, — oliko Jumala sanonut sille, lintu-raukalle,

että minussa oli hänen turvansa niinkuin haukassa vaara hänen hengelleen?

Kuinka lie ollutkaan, minä otin tuon vapisevan ja hiukan veren tahraamankin maasta; panin sen povelleni, jonne se painautui sulkien silmänsä ja sydän kovasti sykkien; ja sitten, kun näin varpushaukan asettuneen erään poppelin latvaan, vein kyyhkysen kammiooni.

Viiteen, kuuteen vuorokauteen ei varpushaukka poistunut tähystystorniltaan kuin muutamiksi hetkiksi, ja minä näin sen yötä päivää istuvan liikkumatta kuivalla oksallaan, jossa se vaani saalistansa.

Kyyhkynenkin puolestaan tunsu, epäilemättä, sen läheisyyden; sillä noihin viiteen tai kuuteen päivään ei se mennyt edes ikkunan ääreen, vaan tyytyi surullisena, mutta ikäänkuin alistuvaisena kammioon.

Viimein, toissa päivänä, katosi haukka, ja vanginvaisto sanoi kyyhkylle, että hänen vihamiehensä oli väsynyt, sillä melkein heti syöksyi se läpikuultavaa ruutua kohti, niin rajusti, että oli vähällä sen rikkoa.

Siitä alkaen en ollut enää sille suojelija, vaan vanginvartia; kammioni lakkasi olemasta turvapaikka ja muuttui vankilaksi. Kokonaisen päivän koettelin sitä suostutella sovintoon kanssani; kokonaisen päivän sitä pidätin ja se ponnisteli vastaan. Vihdoin, eilen, tuli minun sääli sitä: laadin kirjeen, jonka saitte, ja avasin kyyneleisin silmin ikkunan, josta luulin näkeväni sen katoavan ainaiseksi.

Sitten olen ajatellut sangen usein haukkaa, joka istui liikkumatta ja vaanien puun kaikkein korkeimmalla oksalla, ja hänessä näin minä tuon ihmislasten vihollisen vertauskuvan, jonka kuulemme kiljuvan, mutta jota me emme näe, ja joka kiertää alinomaa

ympärillämme, *quærens quem devoret*, etsien kenen hän nielisi.

Ja nyt, ellen tuntisi iloa, joka minua samalla pe-loittaa, nähdessäni jälleen tämän kyyhkysen ja saa-
dessani tuon kirjeen teiltä, sanoisin teille: kertokaa,
siskoni, miten Iris läksi teidän luotanne, kun minä
nyt olen kertonut, kuinka se tuli minun luokseni.

Huomenna kohtaavat päivän ensimmäiset säteet ik-
kunani avoinna, ja niiden loistaessa lähtee teidän
airuenne matkaan, tuoden teille tämän vastauksen.

Odotellessa kumartukoot kaikki nuo siipi-lapsukai-
set, joita uniksi kutsutaan, kunnioittavasti vuoteenne
ylitse ja vilvoittakoot otsaanne siipiensä leyhyynnällä!

IV

Toukokuun 10 p:nä, aamumessun jälkeen.

Minä olen ollut kolme vuorokautta teille vastaa-
matta, kuten näette kirjeeni päiväyksestä; siihen on
syynä, ettei teidän viestissänne ollut epäilyn sijaa.
Toivoin saavani kutsua teitä siskokseni, ja nyt täy-
tyy minun joko lakata teille kirjoittamasta tai sanoa
teitä veljekseni.

Te pelkäätte, sanoitte, jonkin vaatteenne liepeen
jääneen oven rakoon, joka aukenee maailmalle. Te
olette siis painunut maailmasta yksinäisyyteen?

Olette syöksynyt alas kautta inhimillisen suuruu-
den monien eri asteitten, sanotte lisäksi. Te olitte
siis aikoinanne yhteiskunnan ensimmäisillä arvopai-
koilla, koskapa matkanne alas vei niin monien väli-
asteitten ohitse?

Te olette menettänyt melkeinpä kokonaisen kunin-

gaskunnan, ja te ette ole värähtänyt piilun huiskeessa, joka kaatoi päitä ympärillänne, sanotte samoin. Te olette siis elänyt mahtavain maailmassa? olette ottanut osaa ruhtinasten taisteluihin?

Kuinka saankaan tämän sopusointuun teidän ikänne kanssa, sillä te olette nuori; ja nöyryytennekin kanssa, sillä te puhutte polvillanne?

Ja sittenkin: mitä varten te pettäisitte minua? Ette minua tunne; ette tiedä, olenko ylhäinen vai alhainen, nuori vai vanha, ruma vai kaunis.

Eikä teille muuten merkitse mitään tietää, kuka minä olen, enempää kuin minullekaan, kuka te olette. Me olemme kaksi toisillemme outoa olentoa, jotka elämme erillämme toisistamme, tuntemattomia toisillemme, ja joita ei mikään mahti voi olemuksellisesti yhdistää.

Mutta paitsi aineellista yhdessäoloa löytyy myöskin ajatusten yhteisyys; paitsi ruumiillista näkemistä ja kosketusta löytyy henkien heimolaisuus, mystillinen rakkauden ateria, jolloin kaksi ihmistä juo samasta kalkista Herran Sanaa ja Pyhän Hengen tulenkielten säteitä.

Siinä kaikki, mitä teiltä toivon, siinä kaikki, mitä te minulta taidatte tahtoa.

Kun tämän tiedämme, mitä pahaa olisikaan Heramme silmissä siinä, että sielumme ja henkemme, jos kerran sielujemme välillä on jotain sympatiaa ja henkiemme jotain heimolaisuutta, jos ne seurustelevat toistensa kesken välimatkain takaa, kuten kahden ystäväys-tähden säteet, jotka kohtaavat toisensa avaruuksien ja ilmain yksinäisyydessä?

Nyt kerron, kuinka Iris-raukka läksi pois huoneestani;

50 pennin romaaneja!

Hyviä, ensiluokkaisia kirjoja halvalla

— se on ollut johtavana aatteena kirjallisuutemme **huokeahintaisimman** ja **enimmin suosittun** romaanisarjan toimittamisessa. Sarjamme edustaa arvokasta, puhdashenkistä perhelukemista, mutta silti myös jännittävää ja mielenkiintoista, kaikkien maiden huomattavampain kirjailijain tuotannosta valittuna. Sarjan numerot painetaan selvillä kirjakkeilla hyvälle paperille ja varustetaan hienolla värikuva-päälylehdellä. Neljäntäkymmentä numeroa on jo **myyty loppuun**. Saatavissa on:

- 31—38. A. Dumas: *Myladyn poika*, kuvitettu, 8
nidettä à 50 p (sidott. 2 osaan yht. 6 mk) . 1267 s. à 50 p.
45. K. Takalampi: *Saksal. sotavankina* . . . 150 s. 50 p.
46. A. C. Doyle: *Varastettu sotilassalaisuus* . . . 125 s. 50 p.
50. G. af Geijerstam: *Velan kahleissa* . . . 148 s. 50 p.
- 51—54. Marie Corelli: *Thelma* (sidott. 3 mk.) . . . 544 s. à 50 p.
55. A. Gnuetzmann: *Keveä kesäinen tarina* . . . 137 s. 50 p.
56. U. W. Walakorpi: *Marianne*, 2:n painos . . . 157 s. 50 p.
57. J. O. Curwood: *Jack Howlandin seikkailut* . . . 160 s. 50 p.
58. C. F. Meyer: *Pärtytylin yö* . . . 115 s. 50 p.
- 59—60. E. M. Dell: *Niinkuin kotka iskee* . . . 288 s. 50 p.
- 61—63. Marie Sofie Schwartz: *Aatelismies ja
kansan nainen* (sidott. 2 mk. 50 p.) . . . 443 s. à 50 p.
64. Rafael Engelberg: *Kalevalan tarina* . . . 153 s. 50 p.
65. Anatole France: *Paita* . . . 144 s. 50 p.
66. J. A. Bergman: *Nurmeksien häpina* (ilmestyy sodan jälkeen).
67. A. Hope: *Presidentin kilpakosijat* . . . 160 s. 50 p.
68. E. Flygare-Carlén: *Laakson perhe* . . . 143 s. 50 p.
69. Wilhelm Hauff: *Kerjäläistyttö* . . . 152 s. 50 p.
70. Väinö Kataja: *Tuskaa* (3:s painos) . . . 110 s. 50 p.
- 71—74. August Blanche: *Koston henki* . . . 464 s. à 50 p.
75. R. H. Barbour: *Pikku valtiatar* (2:n painos) . . . 119 s. 50 p.
76. Kyösti Virta: *Kun Vanhalaan saatiin sähkö-
valo* . . . 92 s. 50 p.
77. A. I. Kuprin: *Voimakasta rakkautta* . . . 101 s. 50 p.
78. E. Marlitt: *Luostarin aarre* . . . 87 s. 50 p.
- 79—80. E. Flygare-Carlén: *Salassa maailmalta* . . . 160 s. 50 p.
81. A. Dumas: *Mestari Aadam Kalabrialainen* . . . 118 s. 50 p.
82. Jacques Futrelle: *Susanna pulassa* . . . n. 100 s. 50 p.
- 83—84. Winston Churchill: *Kansa nousee* . . . n. 210 s. à 50 p.
85. Alexandre Dumas: *Kirjekyyhkynen* . . . n. 96 s. 50 p.

Sarjaa jatketaan. — Kaikkia yllämainittuja saadaan kirjakau-
poista, rautatiemyymälöistä ja asiamiehiltä. Summissa joka 6:s
ilmaiseksi. Hankkikaa ajoissa, ennen kuin painokset loppuvat!

ARVI A. KARISTO
Kustannusliike, Hämeenlinna.

näköispainos ntamo 2012

9 789522 153074 >

www.ntamo.net

O. Y. HÄMEENLINNAN UUSI KIRJAPAINO